

Antwerp Symphony Orchestra

Wagners Die Walküre

Uitvoerenden

Axel Kober	dirigent
Anja Kampe	Sieglinde
Stuart Skelton	Siegmund
Ante Jerkunica	Hunding

Programma

Richard Wagner (1813-1883)	Die Walküre, eerste acte (1854/56)
----------------------------	------------------------------------

Programmatoelichting

Slechts één acte gespeeld uit een opera? Het lijkt weinig. Maar bij Richard Wagner is nooit iets weinig. De eerste acte van *Die Walküre* is een afgerond geheel en duurt alleen al zo'n anderhalf uur (de hele opera duurt ruim vier uur). Nee, je kunt van deze eerste acte niet zeggen dat het niet genoeg is. *Die Walküre* maakt deel uit van een nog veel groter geheel: *Die Ring des Nibelungen*, tot voor kort het grootste muziek-theaterwerk ooit gecomponeerd. De complete *Ring* bestaat uit vier opera's, oftewel één 'vooravond' (*Das Rheingold*) en drie 'dagen' (*Die Walküre*, *Siegfried* en *Götterdämmerung*). Bedoeld om op vier dagen achter elkaar gespeeld te worden. Is niet mis...

Wagner deed over deze grandioze *Ring* een kleine dertig jaar. In 1848 maakte hij, aangewakkerd door de revoluties in Europa, de eerste schetsen voor het libretto. Na een onderbreking vanwege *Tristan en Die Meistersinger von Nürnberg*, was hij pas klaar in 1876, toen de complete cyclus in première ging. Voor deze enorme opera-onderneming vereiste hij een speciaal theater. Dat werd voor de première van de hele tetralogie in Bayreuth inderdaad gebouwd, maar *Das Rheingold* en *Die Walküre* (gecomponeerd in 1854-'56) waren toen al los in première gegaan in 1870 in het Nationaltheater in München.

Basis voor het verhaal van de cyclus, was het middeleeuwse Duitse *Nibelungenlied* en de held Siegfried. Wagner wilde er een werk van maken dat 'het hele leven omspant' en het kan worden gezien als de aanvang en de ondergang van de godenwereld. Het machtige godenrijk stort ineen door domheid en hebzucht. Wagner en zijn *Ring* deden het o.a. goed bij de nazi's. Deze hoorden er de Teutoonse geest in verklankt, de mythe van het Duitser en Übermensch zijn. Wat vreemd is, want het loopt in *Götterdämmerung* (Godenschemering) allemaal niet best af...

Voor zijn *Ring* ontwierp Wagner een nieuwe, revolutionaire compositietechniek, de z.g. Leitmotive. Dit zijn muzikale motieven die staan voor een persoon, gevoel, voorwerp of gebeurtenis. Er zijn er zo'n 200. De Leitmotive zitten opvallend genoeg niet in de zangpartijen maar in het orkest. Dit stijgt zo ver boven zijn rol van begeleider uit. Het orkest met zijn immer zich ontwikkelende Leitmotive, vormt als het ware de zee waarop het schip van de zanger-personages kan varen.

Het verhaal

Voor geschiedenis: In de periode tussen *Das Rheingold* en *Die Walküre* heeft de god Wotan negen Walküren verwekt, plus de tweeling Siegmund en Sieglinde, de Wälsungen. Al jong wordt deze tweeling gescheiden: toen Siegmund en zijn vader op een dag terugkwamen van de jacht, hadden rovers Siegmund's moeder vermoord en Sieglinde ontvoerd. Sieglinde werd uitgehuwelijkt aan de rover Hunding. Op het huwelijksfeest verscheen een vreemdeling (feitelijk Wotan) die het zwaard Nothung in de stam van een es, midden in de zaal, stootte. Het is sindsdien nog niemand gelukt dit uit de boom te trekken. Siegmund is inmiddels het spoor van zijn vader kwijt, weet eigenlijk niet meer hoe hij zelf heet en wordt door ramspoed achtervolgd.

Aan begin van de eerste acte van *Die Walküre* betreedt een uitgeputte Siegmund, opgejaagd door tegenstanders en een hevige storm, het huis van Hunding. Siegmund noemt zichzelf Wehwalt en de vrouw des huizes Sieglinde vangt hem liefdevol op. Siegmund en Sieglinde voelen onmiddellijk een bepaalde band. Hunding komt thuis van de jacht en herkent na verloop van tijd in Siegmund de vijand die hij eerder die dag met zijn roversclan achtervolgde.

Het gastrecht echter verplicht hem deze tegenstander voor één nacht in huis op te nemen.

Programmatoelichting

De volgende dag zal hij met hem duelleren. Siegmund herinnert zich dat zijn vader hem 'voor als de nood aan de man komt' een zwaard heeft beloofd en hij is ervan overtuigd dat het zwaard in de es dit wapen is. Siegmund en Sieglinde realiseren zich dat ze broer en zus zijn. Ze zijn verliefd op elkaar. Sieglinde brengt Hunding met een speciale drank in slaap, wijst Siegmund het zwaard en deze trekt het enthousiast uit de essenstam. De tweeling vlucht weg in de lentenacht. Ze zullen samen de held Siegfried verwekken. (*Geschreven door: Stephen Westra*)

Het **Antwerp Symphony Orchestra**, ontstaan in 1955 als De Philharmonie van Antwerpen, is het symfonieorkest van Vlaanderen, met de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen als thuisbasis. Het geniet een nauwe samenwerking met eredirigent Philippe Herreweghe en dirigent emeritus Jaap van Zweden en brengt concerten op de grootste podia in binnen- en buitenland. Als een van de zeven kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap, is het een van de belangrijkste culturele vertegenwoordigers van de Vlaamse regio.

De Duitse dirigent **Axel Kober** was tussen 2009 en 2024 Generalmusikdirektor van de Oper am Rhein. Hier bewandelde hij met zijn brede repertoirekennis uitzonderlijke paden: hij dirigeerde er opera's van Rameau, Mozart, Rossini, Verdi, Léhar en Strauss maar ook Britten, Poulenc en Widmann. Daarnaast verbindt hij zich gaarne aan het Ballett am Rhein. Aanstellingen en gastdirecties brachten Kober al naar Mannheim, Leipzig, Wenen, Berlijn en Bayreuth.

De Duitse sopraan **Anja Kampe** is bekend om haar vertolkingen van Wagner-opera's. Ze won verschillende zangwedstrijden, o.a. de G.B. Viotti Wedstrijd van Vercelli en de publieksprijs op de Derde Internationale Zangwedstrijd voor Wagner-stemmen in Saarbrücken. Kampe zong op grote operapodia als de Bayreuther Festspiele en het operafestival van Glyndebourne. In 2018 werd ze benoemd tot Kammersänger van de Bayerische Staatsoper in München.

Stuart Skelton, geboren in Sydney, studeerde aan de University of Cincinnati, waarna hij deel uitmaakte van het Merola Opera Program van de San Francisco Opera. Inmiddels wordt hij een van de beste heldentenen van zijn generatie genoemd. Bij de International Opera Awards 2014 werd hij Male Singer of the Year. Skelton zong in de Metropolitan Opera (New York), het Teatro alla Scala Milaan en de Deutsche Oper (Berlijn).

De Kroatische bas-bariton **Ante Jerkunica** stond reeds in prestigieuze operahuizen als de Deutsche Oper Berlin, Salzburger Festspiele, Wiener Staatsoper, Staatsoper Berlin, Opéra Bastille, De Munt, Teatro Real Madrid, Teatro Colón en de Metropolitan Opera. Zijn internationale reputatie verstevigde hij nog met diverse 'Glanzrollen' bij het Antwerp Symphony Orchestra (Die Walküre, Parsifal).

Binnenkort in Muziekgebouw Eindhoven

**Wo 14
okt '26**

Bamberger Symphoniker
Bruckner 9 & Midori speelt Mendelssohn

**Di 24
nov '26**

Wiener Symphoniker
Mozart en Schubert

**Vr 19
mrt '27**

Antwerp Symphony Orchestra & Jaap van Zweden
Le Sacre du Printemps

Zullen we Vrienden worden?

Vrienden van Muziekgebouw Eindhoven draagt bij aan het voortbestaan van onze mooie concertzaal en ondersteunt de realisatie van bijzondere projecten. Voor een paar tientjes per jaar ben je al Vriend en natuurlijk krijg je daar ook iets voor terug! Scan de QR-code, lees meer over de voordelen en meld je aan.

Onze concerten worden mede mogelijk gemaakt door:

